

سیاست های کلی ریسک

مدیریت ریسک و تطبیق

مجموعه حاضر در راستای دستورالعمل الزامات ناظر بر حاکمیت شرکتی در موسسات اعتباری غیر دولتی تدوین گردیده است.

۱- اهداف

ایجاد حداکثر شفافیت به منظور تسهیل فرآیند تصمیم‌گیری در تمامی سطوح بانک در جهت برقراری سطح مطلوبی از تعادل میان ریسک و بازده و ایجاد ارزش افزوده برای مشتریان و سرمایه‌گذاران بانک.

۲- دامنه پوشش

دامنه پوشش مدیریت ریسک در بانک پارسیان، شامل تمامی واحدهای داخل ساختار سازمانی بانک و شرکت‌های تابعه می‌شود که به نوعی از طریق تاثیرگذاری بر ریسک‌های عملیاتی، اعتباری، نقدینگی و بازار در سود و زیان بانک نقش دارند.

۳- چارچوب مقررات

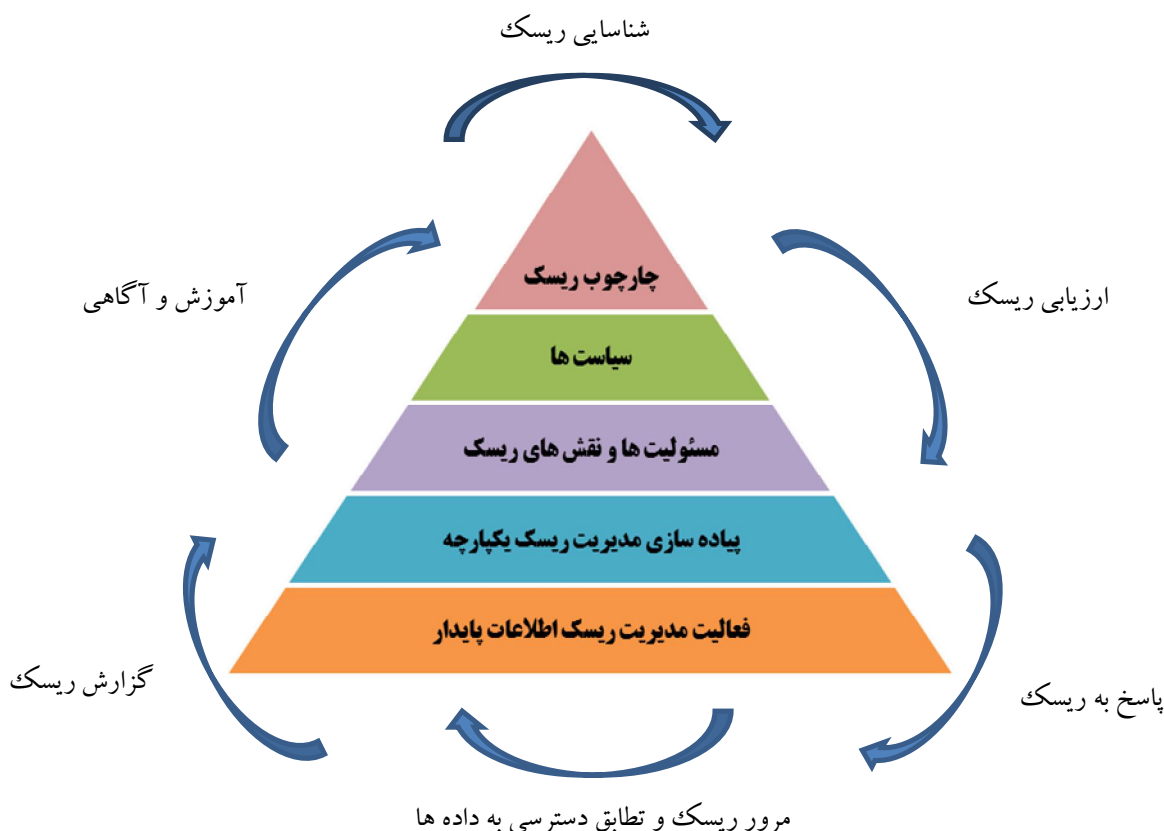
مدیریت انواع ریسک‌های بانکی در بانک پارسیان، بر مبنای مجموعه رهنمودهای بانک مرکزی ج.ا.ا. و همچنین بیانیه‌های بال ۱ و ۲ صورت می‌پذیرد.

۴- فرهنگ ریسک

- استقرار و تعمیق فرهنگ مناسبی در زمینه مدیریت ریسک، زمینه اثربخشی این فرآیند را فراهم می‌آورد. هیأت مدیره و مدیریت ارشد ضمن ترویج این فرهنگ در تمامی بانک، از آن در گفتار و عمل حمایت می‌نمایند. تمامی کارکنان نیز وظیفه دارند از نقش خود در زمینه انواع ریسک‌ها آگاهی داشته، مسئولیت‌های خود را در این خصوص به نحو احسن انجام دهند.
- اهداف بانک، میزان ریسک‌پذیری در زمینه انواع ریسک‌ها، چارچوب مدیریت ریسک، نقش و مسئولیت برای اجرای چارچوب مزبور باید به وضوح برای تمامی کارکنان تبیین شود، به گونه‌ای که هر یک از افراد و واحدها به خوبی از وظایف و مسئولیت‌های خود در رابطه با مدیریت ریسک مطلع باشند.
- معیارهای عالی اخلاقی همواره مورد تاکید می‌باشد و تدوین منشور اخلاقی و نیز اصول و ضوابطی برای انجام کار می‌تواند به تعمیق این فرهنگ در بانک یاری رساند.
- هر عضو بانک پارسیان مسئولیت رعایت اصول رفتار حرفه‌ای را بر عهده دارد.
- تفکیک وظایف و مسئولیت‌ها در تمامی سطوح بانک باید به روشنی انجام پذیرد.
- نه تنها هر واحد بلکه هر فردی در بانک پارسیان مسئولیت مدیریت ریسک‌های مربوط به حوزه کاری خود را بر عهده دارد.
- پاداش عملکرد هر واحد کاری بر مبنای نحوه مدیریت ریسک در آن حوزه کاری و میزان تاثیرگذاری در سود و زیان صورت می‌پذیرد.
- هر واحدی در سازمان مسئولیت گزارش‌دهی تمامی مواردی که می‌تواند مسبب بروز ریسک برای بانک باشد را به واحد مدیریت ریسک بر عهده دارد.
- مدیریت ریسک نهایت همراهی را با تمامی افراد و واحدهای اجرایی در سازمان در جهت برطرف نمودن مشکلات و مخاطرات می‌نماید و از سوی دیگر با تدوین گزارش‌های دقیق و جامع فرایند تصمیم‌گیری را برای مدیریت ارشد بانک تسهیل می‌نماید.

- همه کارکنان بانک ملزم به حفظ امنیت اطلاعات و محرمانگی آنها در همه سطوح کاری (مشتری و بانک) می‌باشند.

۵- فرایند مدیریت ریسک

۶- انواع ریسک‌های تحت پوشش

- در چارچوب رهنمودهای بانک مرکزی ج.ا.ا. و بیانیه‌های بازل، ریسک‌های اصلی تحت پوشش شامل موارد ذیل می‌شود:
- ❖ **ریسک اعتباری:** احتمال بروز زیان ناشی از عدم ایفای به موقع تمام یا قسمتی از تعهدات ناشی از دریافت خدمات اعتباری، توسط طرف مقابل
 - ❖ **ریسک بازار:** احتمال خطر ناشی از عدم قطعیت درآمدهای پورتنفوی معاملاتی یک مؤسسه مالی به واسطه تغییر در شرایط بازار شامل قیمت دارایی، نرخ بهره، نوسانات بازار و نقدینگی بازار
 - ❖ **ریسک نقدینگی:** احتمال به خطر افتادن توانایی مؤسسه مالی در تامین منابع نقد جهت پرداخت بدهی‌ها، ایفای تعهدات و افزایش دارایی‌ها
 - ❖ **ریسک عملیاتی:** احتمال بروز زیان ناشی از نامناسب بودن و عدم کفایت فرآیندها و روش‌ها، افراد و سیستم‌های داخلی و یا ناشی از رویدادهای خارج از بانک.
 - ❖ **ریسک تطبیق:** احتمال تحریم‌های قانونی یا نظارتی، زیان‌های مالی یا آسیب‌های وارده بر اعتبار بانک، در نتیجه عدم رعایت قوانین، مقررات، ضوابط و استانداردهای مناسب اجرایی و آئین‌نامه‌های مربوط به فعالیت‌های بانکی است.

۷- مدیریت ریسک بر اساس سه دیوار دفاعی (Three lines of defense)

از مدل ۳ خط دفاعی به منظور ترویج شفافیت، مسئولیت پذیری و ثبات از طریق شناسایی و تقسیم نقشها در بانک پارسیان استفاده می شود:

۱-۷ واحدهای اجرایی (Executive Units)

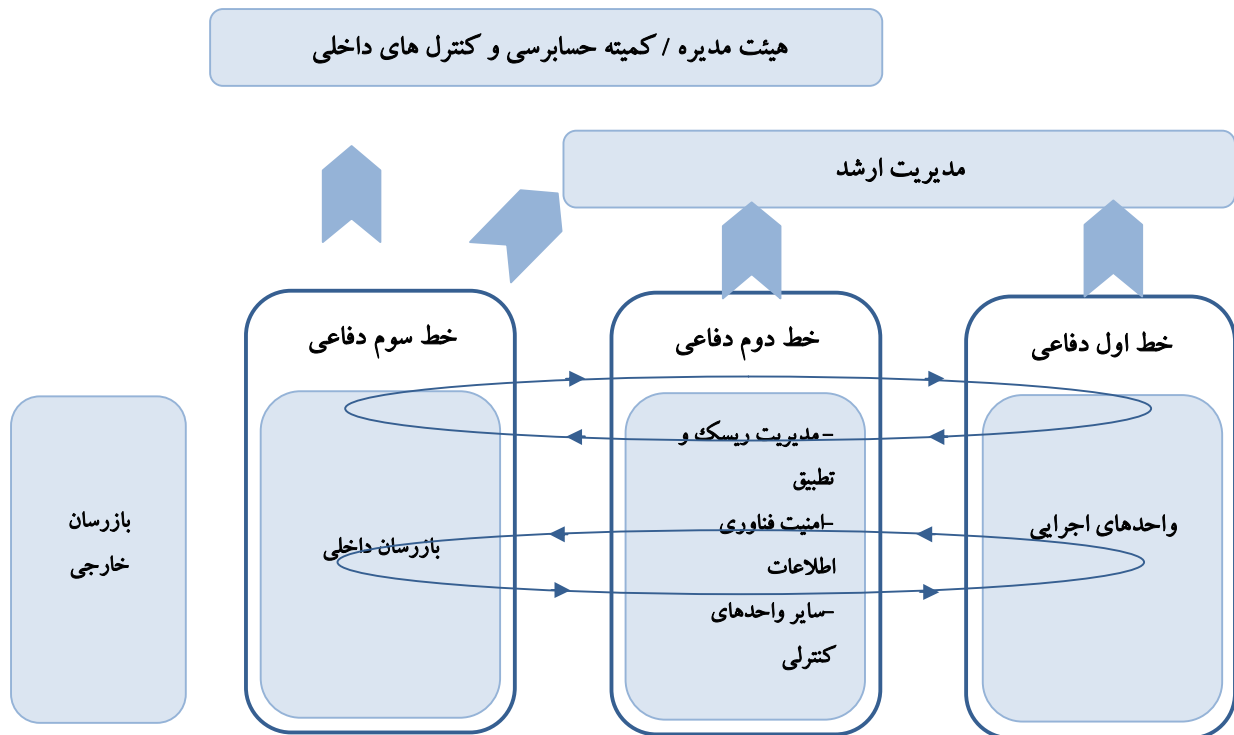
هر واحد کاری باید اطمینان حاصل نماید که مدیریت ریسک و کنترل در عملیات روزانه نقش دارد. بنابراین مدیران اجرایی (مدیران خط اول) مالک ریسکهای مرتبط با حوزه کاری خود می باشند و مسئولیت ارزیابی، کاهش و کنترل ریسکها را بر عهده دارند.

۲-۷ ریسک و کنترل (Risk Functions (RM, Compliance, RC, IS...))

خط دوم دفاعی شامل فعالیتهایی می شود که توسط واحدهای کنترلی مانند مدیریت ریسک و تطبیق پوشش داده می شود. این خط دفاعی وظیفه پایش و تسهیل فرایند پیاده سازی مدیریت ریسک موثر را بر عهده دارد و به مدیران خط اول (مالکین ریسک) در گزارش دهی اطلاعات مرتبط با ریسک در سطح سازمان کمک می نمایند.

۳-۷ بازرسان داخلی و خارجی (Internal & External Audits)

بازرسان داخلی و خارجی به طور مستقل و بی طرف تضمین می نمایند که عملکرد مدیریت ریسک و کنترل های داخلی از کارایی و کفایت لازم برخوردار است، به گونه ای که خطوط دفاعی اول و دوم می توانند اهداف مدیریت ریسک و کنترل را محقق سازند.

۸- ابزارها

انواع روشها و ابزارهای اصلی که برای شناسایی و اندازه گیری حوزه های اصلی ریسک استفاده می شوند، عبارتند از:

- **سامانه رتبه بندی داخلی مشتریان اعتباری:** این سامانه با ایجاد امکان ثبت اطلاعات مورد نیاز برای رتبه بندی اعتباری مشتریان و اخذ اطلاعات مربوط به پرونده های تسهیلات و تعهدات از سیستم جامع بانکداری، بر اساس پارامترهای تعریف شده به هر مشتری یک رتبه اعتباری تخصیص داده و امکان محاسبه احتمال نکول و ریسک اعتباری کل پورتنفوی تسهیلات و تعهدات بانک را میسر می سازد.
- **سامانه مدیریت ریسک نقدینگی:** با استفاده از این سامانه می توان بر اساس سررسیدهای قراردادی ثبت شده در سیستم و روند جریان های ورودی و خروجی وجوه، شکاف نقدینگی ایستا و پویا را برای بازه های زمانی مورد نظر محاسبه و پیش بینی نمود.
- **استفاده از انواع روش های محاسبه ارزش در معرض خطر:** با استفاده از روش ارزش در معرض خطر (Value at Risk) می توان بدترین زیان مورد انتظار را تحت شرایط عادی بازار و طی یک دوره زمانی مشخص و در یک سطح اطمینان معین اندازه گرفت و تدابیر لازم برای مواجهه با زیان محاسبه شده را اتخاذ نمود.
- **استفاده از بانک اطلاعاتی رویدادها و زیانها (Risk Inventory):** این بانک اطلاعاتی به بانک کمک می کند از احتمال وقوع و فراوانی و شدت ریسک عملیاتی واحدهای مختلف کاری آگاهی یافته، ریسک های عملیاتی را که در آینده ممکن است به وقوع پیوندد در صورت عدم تغییر قابل ملاحظه عوامل محیطی برآورد نماید.
- **استفاده از روش خود ارزیابی:** هدف اصلی از این روش جمع آوری مجموعه ای جامع از انواع ریسک های عملیاتی جهت بهبود فرآیندهای مدیریت ریسک عملیاتی و ارتقای عملکرد بانک است.
- **تجزیه و تحلیل سناریو:** در این روش، بر اساس فرض مختلف احتمالی، سناریوهای متفاوتی برای آینده بانک یا هر یک از فرآیندها و واحدهای کاری آن تدوین می گردد و برای هر سناریو، ریسک های مربوطه شناسایی شده و اثرات احتمالی آن ها مورد ارزیابی قرار می گیرند.
- **تجزیه و تحلیل محیطی:** در این روش، بانک اقدام به شناسایی نقاط قوت و ضعف داخلی و نیز فرصت ها و تهدیدهای خارجی نموده، بر این اساس، ریسک های موجود در بانک، فرآیندها و واحدهای کاری آن را مورد شناسایی قرار می دهد.
- **استفاده از روش امتیازدهی:** با استفاده از روش امتیازدهی، ارزیابی های کیفی به مقادیر کمی تبدیل می شوند و پس از ارزیابی فراوانی و شدت زیان های حاصله، با کمک این روش ریسک های مختلف از نظر میزان اهمیت درجه بندی و اولویت بندی می گردند.
- **تعریف و پایش شاخص های کلیدی ریسک:** در استراتژی های مواجهه با ریسک، شاخص های کلیدی ریسک در نظر گرفته می شود و با رصد نمودن مستمر آن شاخص ها تصمیمات مناسب مرتبط با ریسک اتخاذ می گردد.
- **سامانه پایش لیست های تحریم (Sanction Screening):** عملی شدن رعایت لیست های تحریم، مستلزم فراهم بودن بستر نرم افزاری مناسبی می باشد که با توجه به تعدد و تغییر مداوم لیست های تحریم و هم چنین امکان نگارش متفاوت اسامی افراد، این امکان را فراهم آورد.

۹- مسئولیت ها

مدیریت ریسک مستلزم مشارکت طیف گسترده ای از افراد و واحدهای سازمانی است. هریک از این افراد و واحدها، وظایف و مسئولیت های متفاوتی را در این زمینه بر عهده دارند:

❖ هیئت مدیره / مدیریت ارشد

- تصویب راهبردها، سیاست‌ها و فرآیندهای کلی ریسک و نیز شیوه مدیریت آن در چارچوب استراتژی کلی بانک.
- تصویب نظام مدیریت ریسک و بازنگری ادواری یا موردی آن (حسب ضرورت).
- تصویب میزان ریسک پذیری بانک در زمینه انواع ریسک‌ها.

❖ کمیته ریسک

- تعیین وضعیت ریسک‌های بانک.
- تعریف استراتژی‌های مناسب برای مواجهه با ریسک (کاهش ریسک، انتقال ریسک، پذیرش ریسک و اجتناب از ریسک).
- ارزیابی عملکرد سیستم‌های مورد استفاده برای تعیین حدود ریسک.
- بررسی وضعیت انواع ریسک‌ها در بانک، شرکت‌های تابعه و وابسته به آن، برحسب میزان ریسک‌پذیری مقرر توسط هیأت مدیره.
- بررسی نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل ریسک انجام شده در مدیریت ریسک.
- حصول اطمینان از رعایت چارچوب‌های مصوب هیأت مدیره در زمینه مدیریت ریسک.
- ارزیابی عملکرد نظایک‌های کنترل داخلی و مدیریت ریسک.
- بررسی کفایت خط‌مشی‌ها و سیستم‌های مربوط به مدیریت ریسک.
- یافتن نقطه تعادلی در موارد عدم اتفاق نظر در تصمیم‌گیری‌ها (تشنج زدایی).

❖ مدیریت ریسک

- پیگیری اجرای سیاست‌ها و حدود احتیاطی مقرر از سوی هیئت مدیره.
- ابلاغ خط‌مشی‌ها، رویه‌ها و روش‌های مدیریت ریسک به تمامی واحدهای کاری ذیربط.
- ایجاد نظام‌ها و رویه‌های مرتبط با شناسایی ریسک.
- ارزیابی و اندازه‌گیری ریسک.
- پیشنهاد راهکارهای کنترلی مناسب به منظور کاهش ریسک و تهیه گزارش‌های لازم به‌منظور ارائه به مراجع ذینفع.
- دریافت گزارش‌های ادواری از سایر واحدهای اجرایی در مورد موضوعات مربوط به انواع ریسک‌ها.
- اطلاع‌رسانی کافی در زمینه مباحث مربوط به ریسک در تمام سطوح بانک.

۱۰- پایش و گزارش دهی

واحدهای مختلف بانک به انواع متفاوتی از اطلاعات در رابطه با مدیریت ریسک نیاز دارند. در مدیریت مؤثر ریسک، ارائه به موقع گزارش‌های ادواری درخصوص وضعیت کلی انواع ریسک و پایش و ارائه گزارش‌های موردی در رابطه با وقوع حوادث غیرمنتظره و تغییر در وضعیت ریسک‌های بانک یکی از الزامات اساسی می‌باشد. تهیه به موقع گزارش‌های موردی برای تصمیم‌گیرندگان (مدیرعامل و کمیته ریسک)، این امکان را برای آن‌ها فراهم می‌آورد که به محض بروز زیان یا فراتر رفتن شاخص‌ها از آستانه‌های مقرر (در قالب یک سیستم هشدار دهنده اولیه)، بتوانند به موقع اقدامات لازم را به عمل آورند.

۱۱- مستند سازی و شفافیت اطلاعات

به منظور ایجاد بستر مناسب برای مدیریت ریسک در مستندسازی نتایج و گزارشات ریسک الزامات ایجاد شفافیت رعایت می گردد. هم چنین در مورد انواع ریسک ها موارد لازم افشاء می گردد. موارد افشای مربوط به ریسک ها باید شامل اطلاعات مربوط به ریسک های اصلی مزبور و نیز هر گونه مشکل خاص و حایز اهمیت باشد و به اشخاص ذیربط منعکس شود. در مواردی ممکن است علاوه بر مدیران و کارشناسان، اطلاع رسانی در زمینه انواع ریسک ها به عموم نیز ضرورت یابد.

۱۲- اصول رفتار حرفه ای کارکنان

بانک پارسیان، با رویکرد قانون مداری و شفاف سازی و به منظور ارتقای کیفیت رفتار حرفه ای، مجموعه ای را تحت عنوان "راهنمای اصول رفتار حرفه ای کارکنان بانک پارسیان" در اختیار تمامی کارکنان قرار داده است که مورد تایید و حمایت هیئت مدیره بانک می باشد.

از تمامی مدیران و کارکنان بانک پارسیان انتظار می رود در انجام وظایف محوله، قانون مدار و حرفه ای عمل کنند و اجازه ندهند که فضای رقابتی بازار، موجب غفلت از مقررات و اصول رفتار حرفه ای شود و همواره به خاطر داشته باشند:

- انجام اعمال غیرقانونی با توجیه سودآوری، به هیچ عنوان مورد تأیید نیست.
- رعایت معیارهای رفتار حرفه ای در بانک پارسیان از الزامات و ضروریات است و به همین سبب از نظر بانک، هر گونه عمل یا رفتاری که با این معیارها متضاد باشد، غیرقابل پذیرش است و طبق قوانین جاری بلافاصله با آن برخورد خواهد شد و حتی می تواند به انفصال از خدمت فرد خاطی بیانجامد.

۱۳- سیاست های پاداش و دستمزد

سیاست های پاداش و دستمزد پرسنل در راستای اشتباهی ریسک و آستانه های تعریف شده می باشد. به منظور پیاده سازی مدیریت ریسک یکپارچه، می باید شاخص میزان ریسک ایجاد شده توسط هر واحد نیز در کنار شاخص های سودآوری به منظور ایجاد تعادل میان ریسک و بازده در بانک در نظر گرفته شود. سیاست های پاداش و دستمزد، تعادلی میان پاداش و دستمزد ثابت و متغیر بر اساس عملکرد افراد و واحدها برقرار می نماید.

۱۴- آموزش

مدیریت آموزش و توسعه دانش به طور مستمر دوره هایی را به صورت حضوری و غیر حضوری به منظور آموزش مدیریت ریسک به پرسنل بانک برگزار می نماید. هم چنین مدیریت ریسک با همکاری واحدهای ذیربط از تمامی ابزارهای لازم برای آموزش و آگاهی رسانی و هم چنین برقراری ارتباط مستمر میان مدیریت ریسک با سایر پرسنل بانک بهره می برد. یکی از اهداف آموزش ریسک در بانک پارسیان، ایجاد زمینه های لازم برای جلوگیری از بروز اشتباهات گذشته و به کار بردن تجربیات به دست آمده به منظور پیشگیری از به وقوع پیوستن حوادث مشابه در آینده، می باشد.

۱۵- اشتباهی ریسک و آستانه های پذیرش ریسک

اشتهای ریسک و آستانه های پذیرش ریسک مولفه های کلیدی مدیریت ریسک می باشند و بخشی از فرایند برنامه ریزی استراتژیک بانک را تشکیل می دهد.

